

Ego veneessä

Luit oikein, en puhu enosta vaikka sekin voisi olla mielenkiintoista. Ainakin se kuuluisa putoaminen ja miten se tapahtui ja miksi. Putosi kuin eno veneestä... Ehkä pohdimme sitä joskus myöhemmin.

Tarkoitan egoa. Siis sitä Freudilaista välikerrosta viettien ja järjen välillä. Sitä mikä määrittelee meidät muiden silmissä huomaamattamme. Se näkyy ja kuuluu ja tuntuu kaikkialla. "Big egoon" törmäsin jo nuorena. Kyse oli silloin urheiluseuramme keskipisteestä. Siitä kaverista, joka oli aina ensimmäisenä vaatimassa itselleen etuja ja muutenkin esittelemässä erinomaisuuttaan kaikissa yhteyksissä. Ei hän ihan kaikessa niin hyvä ollut kuin antoi ymmärtää...

Mitäs tällä sitten on tekemistä veneilyn kanssa? Ainakin sen verran, että ego ohjaa käyttäytymistämme veneessä olimme sitten kipparina tai gastina. Painolastillakin voi olla iso ego. Se tosin näkyy kiukutteluna pikemminkin kuin kipparin versio samasta asiasta. Kaikilla meillä on varmaan lähipiirissä joku kippari, joka osaa kaiken, tietää kaiken eikä suvaitse eriäviä mielipiteitä. Joskus hänet löytää peilistä, vaikka siinä tapauksessa tunnistaminen voi olla arpapeliä. Voi osuakin ja silloin asiaa kannattaa pohtia. Omantunnon kysymys kippareille: Koska viimeksi pyysit elämänkumppaniasi ajamaan veneesi/veneenne laituriin? Arvasin, ei tule heti mieleen... tai, en koskaan...

Egopatterissa on paljon vaihtoehtoja. Kevyen kelin keittovuoro onnistuu kaikilta, jos vain tahtoa on. Perhepurjehduksessa rattia/ruoria voi vääntää nuorimmatkin ja sen "hyppääperkeleen" ei aina tarvitse olla se fyysisesti heikompi osapuoli.

Ehkä on niin, että lapsena opitut roolit jäävät päälle ja aikuisena on vaikea niitä muuttaa. Varsinkin, jos asiaa ei sen enempää ajattele. Kyse voi olla myös iästä. Nuoremmissa veneilevissä perheissä asiat vaikuttaisivat olevan tasa-arvoisemmalla mallilla. Hyvä niin.

Ego voi olla myös vaikuttavana tekijänä onnettomuuksiin johtavissa tapahtumaketjuissa. Mielenpitoistaan jääräpäisesti kiinni pitävä kippari voi huomaamattaan johtaa venekuntansa tilanteeseen, johon keskustelemalla ei ehkä jouduttaisikaan. Esimerkkejä tällaisesta on runsaasti. Mieleeni tulee pari vuotta sitten Englannin etelärannikolla tankkerin kanssa törmänneen purjehduneen kipparin toiminta. Oikeuden langettavan tuomion perusteluista voi lukea kipparin ylimielisyyttä ja välinpitämättömyyttä vaikka kyseessä oli erittäin osaava ja kokenut merenkulkija. Onneksi henkilövahingoilta vältyttiin tässä tapauksessa.

Tahtotila eri mielipiteiden huomioimiseen tulisi kuulua jokaisen veneilijän repertuaariin.

Sanotaan siis reilusti "Tahdon"!

Harri Sane

Kirjoittaja on turvallisuuskouluttaja, Espoon Pursiseuran kommodori, Espoon Veneilyturvallisuusyhdistyksen puheenjohtaja, Suomen Purjehdus ja Veneily ry:n veneilytoimikunnan puheenjohtaja ja hallituksen jäsen.